

Programma commissaris: ir. J.M. Albers, tel. 06 – 34 77 04 73, e-mail j.m.albers@planet.nl
Secretaris Histechnica: ir. H. Boonstra, tel. 06 – 42 59 86 21, e-mail hotzeboonstra@gmail.com
Secretaris KIVI afd. Geschiedenis der Techniek: ir. A. de Liefde, tel. 06 – 54 98 18 25, e-mail gdt@kivi.nl

Den Haag, 25 februari 2025

Geachte leden van de *KIVI afdeling Geschiedenis der Techniek* en van *Histechnica*,

De besturen van de vereniging **Histechnica** en van de **KIVI afdeling Geschiedenis der Techniek** zijn verheugd u uit te nodigen tot het bijwonen van een voordracht te houden door de heer **dr. N. de Hilster** met de titel:

> **“Een kwadrant als dat van Blaeu: Constructie, gebruik en nauwkeurigheid”**

> **Datum: 15 maart 2025**

> **Aanvang: 11:00 uur**

> **Locatie: Science Centre,
Bouwcampus 26, ingang ‘C’
Van der Burghweg 1, 2628 CS Delft.**

Entree is vanuit parkeerplaats achter hoogbouw.

Toegang tot parkeerplaats is m.b.v. rijbewijs.

> **Programma:**

- 10.30 uur: Inloop met koffie en thee
- 11:00 uur: Welkom en introductie
- 11.05 uur: Voordracht door **de heer Nicolàs de Hilster**
- 12:00 uur: Pauze
- 12:15 uur: Vervolg van voordracht en afsluitende discussie
- 12:45 uur: Einde bijeenkomst

Voor het bijwonen van deze voordracht dient u zich aan te melden:

- Leden van KIVI kunnen zich aanmelden via de KIVI website (www.kivi.nl > activiteiten > selecteer activiteit > aanmelden).
- Leden van Histechnica kunnen zich aanmelden via de secretaris hotzeboonstra@gmail.com.
- Ook belangstellenden die niet lid zijn kunnen zich via bovenstaande wegen aanmelden. Er zijn dan kosten aan verbonden van € 5,00.

De voordracht zal live uitgezonden worden; u dient zich hiervoor ook op te geven via bovenstaande wegen. Hieraan zijn geen kosten verbonden.

Oproep Bestuursfunctie: In het Bestuur van de KIVI-afdeling Geschiedenis der Techniek komt binnenkort één (of wellicht meer) functie(s) vrij. In ieder geval zoeken we een nieuwe penningmeester. Nader contact via: frank.w.vandenberg@gmail.com.

> **Samenvatting van de voordracht**

De lezing gaat over de resultaten van de metingen die ik de afgelopen tijd gedaan heb met een replica van het houten kwadrant van Snellius. Het origineel is door Blaeu gemaakt in het begin van de zeventiende eeuw als opvolger van het ijzeren kwadrant dat Snellius bij zijn meting van de omtrek van de Aarde gebruikte. Het bevindt zich tegenwoordig in het [Rijksmuseum Boerhaave](#).

De bouw van de replica (op ware schaal) is geïnitieerd op verzoek van het televisieprogramma Jekels Jacht (uitzenddatum . was op 12 juni 2024 via NPO2: https://npo.nl/start/serie/jekels-jacht/seizoen-2/jekels-jacht_4/afspelen)

en is gemaakt met assistentie van studenten en docenten van afdeling meubelbouw van het Horizon College te Heerhugowaard en de voorzitter van

Sterrenwacht Saturnus, Paul Volman. De replica bevindt zich nu in Bergen op Zoom, alwaar het onderdeel is van een tentoonstelling over Snellius in de Peperbus.

De replica van het kwadrant van Snellius is gebouwd naar ontwerp van Tycho Brahe, zoals hij op Hven gebruikte. Dit betekent dat het richten met open vizieren geschiedt, er bevindt zich dus geen telescoop op het instrument. Alle metingen die de afgelopen periode met dit instrument zijn gedaan, werden dus op die manier uitgevoerd en met de lezing hoop ik de toehoorder inzicht te verschaffen in de nauwkeurigheden die met een dergelijk instrument haalbaar zijn. Uiteraard wordt aandacht besteed aan de mogelijke foutenbronnen en daarbij onderscheid gemaakt tussen horizontale (zoals voor een triangulatie) en verticale metingen (zoals voor een poolhoogtemeting).

> **Informatie over de spreker**

Nicolàs de Hilster (1965) is onderzoeker van instrumenten en meetmethoden voor navigatie, hydrografie en geodesie. Zijn proefschrift, waarop hij in 2018 promoveerde aan de Vrije Universiteit te Amsterdam, behandelt de geschiedenis, constructie, ontwikkeling, gebruik en nauwkeurigheid van vroegmoderne instrumenten voor astronavigatie. Daarnaast is Nicolàs amateurastronoom, doet hij momenteel onderzoek naar vroegmoderne astronomie en is hij de Nederlandse vertegenwoordiger van de Scientific Instrument Society (SIS) en web-editor van de SIS en de Scientific Instrument Commission (SIC).

Komende activiteiten in het Science Center Delft:

- **Zaterdag 12 april 2025 om 11:00 uur van dr. ir. N. de Vreeze: "Iconen van de Nederlandse volkshuisvesting".**
- **Zaterdag 17 mei 2025 om 11:00 uur voordracht van ir. A. Burgers: "Van de Schelde naar de Rijn: De waterwegruizies tussen Nederland en België".**
- **Zaterdag 28 juni 2025 om 11:00 uur voordracht van dr. H.G Heijmans: "Het bedrog van Alexandria; Robert Fryer en de Pocahontas"**

Een 2-daagse studiereis naar Luik en omgeving zal plaatsvinden op donderdag 22 mei en vrijdag 23 mei 2025

Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van Histecnica is op zaterdag 20 april 2024 een boek verschenen "Uit Falen Vooruitgang Halen". Het boek is tijdens de voordracht gratis te verkrijgen.